

Ankieta o zasobach i potrzebach wspólnoty

Objaśnienia dla organizatorów

Zapraszamy wszystkich chętnych do przeprowadzenia w swojej wspólnocie ankiety. Jej głównym celem jest zrozumienie, co dla członków wspólnoty/parafii jest ważne w Kościele, w ich wspólnocie oraz we wzajemnych relacjach dla rozwoju ich drogi wiary. W ankiecie zadajemy trzy pytania o to, co już jest dobre i trzy pytania o potrzeby. Nadrzędną intencją naszej inicjatywy jest wsparcie rozwoju wspólnoty poprzez zaproszenie wszystkich do dialogu i współpracy w realizacji zadań, które mogą się wyłonić w odpowiedzi na wyniki przeprowadzonej ankiety. Nasza inicjatywa nawiązuje więc do głównej idei trwającego obecnie Synodu o synodalności, który zachęca wszystkich wiernych do pełniejszego uczestnictwa w życiu Kościoła.

Słowo o twórcach ankiety

Jesteśmy katolicką rodziną, która pragnie służyć Bogu i Kościołowi. Inicjatorką pomysłu jest studentka, którą wspierali pozostali członkowie rodziny. W naszych relacjach oraz w relacjach z przyjaciółmi nieraz doświadczamy prawdziwego spotkania, wysłuchania. Wydaje nam się, że Kościół w zamyśle Boga również ma być jak rodzina, w której każdy jest ważny, każdy jest słuchany z miłością. Chcielibyśmy, żeby taką rodziną coraz bardziej się stawał, dlatego szukamy sposobów, by rozwijać i wspierać szczery i troskliwy dialog w Kościele między wszystkimi członkami Kościoła, pasterzami i świeckimi.

Dlaczego proponujemy taką ankietę wspólnotom i parafiom?

Jak pisze Jan Paweł II w encyklice *Redemptor Hominis*, człowiek "jest pierwszą i podstawową drogą Kościoła". Papież tak kontynuuje tę myśl: "Ponieważ więc ten człowiek jest drogą Kościoła, drogą jego codziennego życia i doświadczenia, posłannictwa i trudów — Kościół naszej epoki musi być wciąż na nowo świadomy jego sytuacji". Aby zrozumieć, jakiego dobra potrzebuje człowiek realny, nie wystarczą uniwersalne odpowiedzi. Potrzebne jest spotkanie z człowiekiem i wysłuchanie go. Jakie potrzeby wyraża? Czego mu brakuje w Kościele, aby mógł się dla niego stać prawdziwą drogą do Chrystusa?

Jezus, umierając za nas, pokazał, jak ważny jest każdy z nas w Jego oczach. Pragnąc naśladować Chrystusa, chcemy tak jak On wsłuchiwać się w potrzeby i pragnienia serca każdego człowieka, powtarzając Jego słowa: "Co chcesz, abym ci uczynił?". Wierzmy, że jest to zadanie każdego katolika, ale też każdej wspólnoty i parafii.

Treść i cel ankiety

W proponowanej ankiecie zapraszamy wiernych, by opowiedzieli o swoich potrzebach względem Kościoła na trzech poziomach: 1) **Kościół** jako wspólnoty wyznaniowej/institucji, 2) **wspólnoty**, w której przeprowadzana jest ankieta (może to być kościół parafialny lub inny rodzaj wspólnoty), 3) **osób wierzących** ze swojego otoczenia. Pytanie zadane na tych trzech poziomach staje się bardziej konkretne i może pomóc lepiej odpowiedzieć na zgłoszone przez

wiernych potrzeby. Jeśli wyniki ankiety zostaną przedstawione wspólnocie, szczególnie zyskują na wartości drugi i trzeci z wyróżnionych poziomów, które odnoszą się do wspólnoty i do relacji między osobami wierzącymi. Słyszac, czego inni potrzebują z ich strony, wierni otrzymają pewne zadanie. Reakcja na wyniki ankiety stanie się zadaniem dla całej wspólnoty.

Oprócz pytania o potrzeby, proponujemy też zapytanie wiernych o dotychczasowe dobre doświadczenia z Kościołem na tych samych trzech poziomach. Pozwoli to dowiedzieć się, co dla wiernych było do tej pory ważne i budujące — a nie tylko czego im brakuje. Jest to również swego rodzaju odpowiedź na propozycję papieża Franciszka, który powołując Synod o synodalności, zaprasza nas do wspólnego "podążania" i rozważania przeżytej dotychczas wspólnej drogi. Przyjrzenie się, jakie są dotychczasowe dobre doświadczenia wiernych w Kościele oraz czego im brakuje, może być właśnie krokiem ku pełniejszemu "podążaniu razem".

Proponowana procedura postępowania

Ważne jest, by usłyszeć szczerzy głos jak największej liczby osób, również tych, które nie całkiem identyfikują się z Kościołem, stąd szukamy takiej formy ankiety, która zachęci ludzi do podzielenia się tym, co dla nich naprawdę ważne. Czynnikiem, który może sprzyjać takiej szczerości wiernych jest świadomość, że ich odpowiedzi mogą się przyczynić do realnych zmian w parafii/wspólnocie. Dlatego istotne jest, by zapowiadając ankietę, wyrazić nadzieję, iż stanie się ona krokiem na wspólnej drodze do docenienia tego, co już jest dobre i do szukania rozwiązań w obszarach zgłaszanych przez wiernych.

W tym miejscu chcemy krótko przedstawić, jak może się odbyć przeprowadzenie takiej ankiety krok po kroku w kościele parafialnym:

1. Wyznaczenie osoby lub grupy odpowiedzialnej za przeprowadzenie ankiety

- ◆ Może być to ksiądz z parafii lub osoba świecka/grupa świeckich gotowych podjąć się tego zadania, np. jakaś grupa już działająca w parafii.
- ◆ Bardzo nam zależy na tym, żeby sondaż w parafii był przeprowadzany za zgodą proboszcza, nawet jeśli odpowiedzialność za jego przebieg wezmą świeccy. Jeśli proboszcz nie popiera pomysłu, należy z niego zrezygnować w duchu posłuszeństwa.

2. Zapowiedź, np. w ogłoszeniach parafialnych i na stronie internetowej

- ◆ Można przedstawić tu pokrótce:
 - temat ankiety (warto też wspomnieć o jej anonimowości)
 - docelową grupę odbiorców (dobrze w tym miejscu zachęcić rodziny do wspólnej refleksji nad pytaniami),
 - sposób, w jaki ankietę zostanie rozprowadzona i miejsce, gdzie można zanieść wypełnione ankiety,
 - kto w parafii kieruje przeprowadzaniem ankiety.
- ◆ Warto też zapowiedzieć, że po podsumowaniu wyników ankiety, planowana jest refleksja nad tym, w jaki sposób można odpowiedzieć na potrzeby zgłaszane przez parafian.

3. Wydrukowanie i dostarczenie ankiet do parafian

- ◆ Wydrukowana ankieta może dotrzeć do szerszej grupy odbiorców niż ankieta online (nie tylko do odwiedzających stronę parafii) i jest przystępna dla osób starszych.
- ◆ Najlepiej byłoby zanieść wiernym ankiety do domów (po kilka ankiet na dom), co może niewielkim nakładem sił odbyć się np. podczas kolędy. Osobom nieprzyjmującym księdza można wrzucić ankietę do skrzynki pocztowej, żeby również i one miały szansę się wypowiedzieć. Ich głos może się okazać bardzo cenny.
- ◆ Jeśli kolęda się nie odbędzie z przyczyn pandemicznych, można zaangażować jakąś grupę parafialną do roznoszenia ankiet po domach.
- ◆ Ewentualnie można też wyłożyć ankiety w kościele i zachęcić ludzi po Mszy niedzielnej, żeby je wzięli i wypełnili w domu. Główną wadą tej metody jest to, że ankieta dociera wtedy tylko do parafian regularnie uczęszczających na Msze, a nie ma szansy dotrzeć do osób bywających w kościele rzadko lub wcale, które również mogłyby takiej ankiety potrzebować.

4. Zebranie ankiet

- ◆ Najlepiej, gdyby wierni mogli oddać wypełnione ankiety w sposób zapewniający jak największą anonimowość, czyli np. wrzucając je do urny do głosowania, stojącej w łatwo dostępnym miejscu na terenie kościoła.

5. Analiza wyników

- ◆ Można przyjąć różne metody analizy, w zależności od możliwości i ilości osób do pracy.
- ◆ Przydatne byłoby przepisanie odpowiedzi parafian na komputer i upraszczające zakodowanie ich, żeby można było zliczyć, jak często pojawiają się podobne odpowiedzi (rodziny kodujemy osobno), a później wyodrębnienie odpowiedzi różnych grup (np. kobiet, mężczyzn, różnych grup wiekowych).
- ◆ Wspaniale by było stworzyć wspólną bazę wyników, zebraną ze wszystkich miejsc/parafii, w których odbyła się ankieta.

6. Przekazanie informacji o wynikach sondażu parafianom

- ◆ Dobrze byłoby szczerze podzielić się ze wspólnotą wynikami ankiety. Nawet jeśli nie uda się wdrożyć później działań odpowiadających na zgłoszone potrzeby, cenne dla parafian może być usłyszenie, co jest doceniane przez innych członków wspólnoty oraz czego potrzebują z ich strony. Już samo przeprowadzenie ankiety i podzielenie się jej wynikami, może budować atmosferę wzajemnego słuchania. Istnieje również szansa, że znając wyniki ankiety, parafianie sami wyjdą z konkretnymi propozycjami działania, widząc, że parafia jest miejscem, w którym ich głos jest słuchany.

7. Podjęcie działań w odpowiedzi na wyniki ankiety

- ◆ Podsumowanie ankiety mogłoby się zakończyć zachęceniem parafian do wspólnej narady nad tym, jak można odpowiedzieć na potrzeby w niej zgłoszone. Intencją całej inicjatywy jest właśnie zaproszenie parafian do pełniejszego uczestnictwa w życiu wspólnoty.

Podsumowanie

Przeprowadzenie tej ankiety może być dużym wyzwaniem dla wspólnoty, ale wierzymy, że może przynieść wiele dobra. W podsumowaniu pragniemy przytoczyć piękne fragmenty z IV rozdziału Konstytucji dogmatycznej *Lumen Gentium* Soboru watykańskiego II, na której autorytecie opieramy naszą propozycję:

"Ludzie świeccy, tak jak wszyscy chrześcijanie, mają prawo otrzymywać w obfitości od swoich pasterzy duchowe dobra Kościoła, szczególnie pomoc słowa Bożego i sakramentów, sami zaś przedstawiać pasterzom swoje potrzeby i życzenia z taką swobodą i ufnością, jaka przystoi synom Bożym i braciom w Chrystusie."

"Święci zaś pasterze uznawać mają i wspierać godność i odpowiedzialność świeckich w Kościele; mają korzystać chętnie z ich roztropnej rady, powierzać im z ufnością zadania w służbie Kościoła i pozostawiać swobodę oraz pole działania, owszem, dodawać im ducha, aby także z własnej inicjatywy przystępowali do pracy. Z ojcowską miłością winni baczenie rozważać w Chrystusie przedsięwzięcia, życzenia i pragnienia przedstawione przez świeckich."

"Po tym zażyłym obcowaniu z sobą świeckich i pasterzy spodziewać się należy rozlicznych dóbr dla Kościoła: dzięki temu bowiem w świeckich umacnia się poczucie własnej odpowiedzialności, wzmacnia się zapał i łatwiej siły świeckich łączą się z pracą pasterzy. Ci zaś, wsparci doświadczeniem świeckich, mogą zdobyć celniejszy i odpowiedniejszy sąd zarówno w sprawach duchowych, jak i doczesnych, tak aby cały Kościół, umocniony przez wszystkie swoje członki, skuteczniej pełnił swe posłannictwo dla życia świata."

Zapraszamy do udziału w naszej inicjatywie!

W razie pytań, można się z nami skontaktować mailowo pod adresem:

zj.grzelak@gmail.com